

ĐỨC GIÁM MỤC VÙNG TÂY BÁ LỢI Á MÊNH MÔNG

Ngày 13-4-1991, Đức Thánh Cha Gioan Phaolo II (1978-2005) chỉ định Đức Cha Jan Pawel Lenga, dòng Mariste, làm Giám Quản Tông Tòa Kazakhstan. Lãnh thổ thuộc vùng trách nhiệm của Đức Cha rộng mênh mông 4 triệu cây số vuông, bao gồm 5 cộng hòa Kazakhstan, Tadjikistan, Turkménie, Kirghizie và Ouzbékistan của cựu Liên xô. Sau đó, ngày 7-9-1999 Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolo II thành lập hàng giáo phẩm tại Nga và chỉ định Đức Cha Jan Pawel Lenga trông coi Karaganda.

Năm 1992, nhân chuyến viếng thăm Tây phương lần thứ hai, Đức Cha Lenga đến thăm trụ sở Tổ Chức "Trợ Giúp Giáo Hội Đau Khổ", tại Koenigstein, Tây Đức, theo lời mời của tổ chức. Tại đây, Đức Cha đơn sơ nói lên chứng tá vị Giám Mục Công Giáo đầu tiên của vùng

Kazakistan như sau.

Giáo phận của tôi chưa có nhà thờ chính tòa, không có tòa Giám Mục, cũng chẳng có một ngôi thánh đường cho toàn giáo phận rộng hơn 4 triệu cây số vuông. Hiện nay có tất cả 30 giáo xứ đăng kí, nhưng mới chỉ là giai đoạn khởi đầu cho sự hiện hữu của Giáo Hội Công Giáo. Tình trạng các tín hữu Công Giáo tại đây thay đổi rất nhiều, từ khi Liên Xô từ bỏ chủ nghĩa cộng sản vô thần để tiến đến chế độ dân chủ. Nhưng cộng đoàn Công Giáo Kazakhstan thật phức tạp, vì có đến 10 quốc tịch khác nhau. Tình trạng này gây khó khăn trong vấn đề chọn ngôn ngữ cho công việc phụng tự. Cộng đoàn Công Giáo đồng nhất là các tín hữu gốc Đức, bị Iosif Staline (1879-1953) lưu đày đến đây hơn nửa thế kỷ nay. Họ gồm chừng vài trăm ngàn người. Tiếp đến là các tín hữu gốc Ba Lan, Ukraine và Lituanie. Tất cả đều là con cháu những người bị Staline lưu đày đến đây.

Mỗi cộng đoàn tôn giáo - Công Giáo và không Công Giáo - sống rất khép kín. Không có hôn nhân hỗn hợp giữa người không cùng chủng tộc và khác tôn giáo. Do đó, để cử hành Thánh Lễ và các Bí Tích, chúng tôi dùng ngôn ngữ tùy theo mỗi cộng đoàn. Chẳng hạn như tiếng Đức, tiếng Ba Lan và tiếng Nga. Riêng tôi thích dùng tiếng Nga vì là ngôn ngữ chung cho mọi người phải sống tại đây. Nhưng thường khi chúng tôi pha lẫn nhiều ngôn ngữ trong cùng một buổi cử hành Thánh Thể hoặc bí tích. Hiện tại chúng tôi có 14 Linh Mục, 7 vị Xô-Viết, 7 vị Ba Lan và 20 nữ tu.

Tôi chào đời ngày 28-3-1950 tại Grodno thuộc cộng hòa Ukraine trong gia đình Công Giáo Ba Lan. Nhưng tôi không bao giờ là Linh Mục của riêng người Ba Lan, nên tôi sẽ không bao giờ là Giám Mục cho riêng người Ba Lan mà là Giám Mục cho tất cả mọi người. Giáo Hội Công Giáo chúng ta là Giáo Hội Hoàn Vũ.

Tôi thụ huấn "chui" tại Lituanie. Suốt thời gian này và ngay cả sau khi chịu chức Linh Mục, tôi làm rất nhiều nghề khác nhau. Ban đầu là thợ xe, rồi đến thợ dệt, rồi chuyển sang thợ hỏa xa, sau đó làm việc trong ngành kỹ thuật cho một Bảo tàng viện. Như quý vị thấy đó, tôi làm rất nhiều nghề, nếu không muốn nói là hơi quá nhiều nghề! Do đó không dễ gì tìm được thời giờ chuẩn bị lãnh nhận chức Linh Mục.

Thời kỳ làm chủng sinh "chui" tôi sống cùng phòng với người bạn thợ. Anh không biết tôi là tín hữu Công Giáo, lại càng không biết tôi là chủng sinh! Mỗi đêm, khi biết chắc anh đã ngủ say, tôi rón rén thức dậy, bật chiếc đèn nhỏ lên rồi học. Tôi chịu chức Linh Mục "chui" ngày 28-5-1980, trong ngôi làng nhỏ vào buổi tối, trước nửa đêm. Ở bên chúng tôi, người ta thường nói:

- Thức ăn thiêng liêng chỉ ăn vào ban đêm!

Đêm hôm trước đó, tôi chịu chức phó tế. Đêm hôm sau, tôi lãnh chức Linh Mục do tay Đức Cha Vincentas Sladkevicius (1920-2000), hiện nay là Hồng Y. Từ thợ máy tôi trở thành Linh Mục "chui"!

Tôi chịu chức Linh Mục tại Lituanie, nhưng được gởi sang làm việc tại Tadjikistan. Nơi đây, tôi bắt đầu tìm việc làm cũng như bắt đầu thi hành công tác mục vụ cách bí mật.

Nhưng mà cơ quan mật vụ Nga KGB giống như con chó săn, đánh mồi rất thính. Họ khám phá ra ngay tôi là Linh Mục "chui". Họ muốn biết ai là Giám Mục truyền chức cho tôi. Từ đó họ theo sát tôi, rồi sau cùng bắt buộc tôi phải di chuyển đi nơi khác. Thế là tôi đến sống tại Kazakistan. Tại đây tôi làm việc mục vụ cho cộng đoàn tín hữu người Đức. Phần đông các cộng đoàn Công Giáo tại đây, từ hơn nửa thế kỷ qua không được liên lạc với thế giới bên ngoài, nên cuộc sống rất là khép kín và không biết gì về biến chuyển của Giáo Hội Công giáo.

Ưu tiên mục vụ của tôi là đào tạo các giáo lý viên, huấn luyện các giáo dân để họ có khả năng dẫn thân làm việc tông đồ, phụ giúp các Linh Mục. Chúng tôi cần nhiều sách Kinh Thánh và các thứ sách báo tôn giáo đủ loại, để nâng cao mức văn hóa, hiểu biết tôn giáo, bởi vì, lòng đạo đức, việc thực hành đạo của các tín hữu Công Giáo chỉ giới hạn trong việc lãnh nhận các Bí Tích.

... "Lạy Chúa Trời, xin tạo cho con một tấm lòng trong trắng, đổi mới tinh thần cho con nên chung thủy. Xin đừng nổi giận con không cho gần Nhan Thánh, đừng cất khỏi lòng con thần khí thánh của Ngài. Xin ban lại cho con niềm vui vì được Ngài cứu độ, và lấy tinh thần quảng đại đỡ nâng con .. Lạy Chúa Trời, xin mở miệng con, cho con cất tiếng ngợi khen Ngài" (Thánh Vịnh 51,12-17).

("MARIA STELLA", Mensuel d'informations religieuses, 3/1992, trang 9-11).

Sr. Jean Berchmans Minh Nguyệt